

SA KESKKONNAINVESTEERINGUTE KESKUS

Keskkonnaprojektide finantseerimise kord

Kinnitatud KIKi nõukogu poolt 21.12.2015

1 Üldsätted

- 1.1 Käesolev kord reguleerib Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi KIK) poolt antavate toetuste kasutamist ja keskkonnaprojektide elluviimise aruandlust.
- 1.2 Käesolev kord reguleerib KIKi tegevust keskkonnatasude seaduse alusel KIK poolt antavate toetuste menetlemisel.
- 1.3 KIKi ülesandeks on keskkonnatasude seaduse alusel keskkonnakaitseliste projektide ja -tegevuste finantseerimine. KIK ei täida projektides toetuse saaja, riikliku tellija ega projektijuhi ülesandeid.
- 1.4 Taotluste esitamine, hindamine ja rahastamise otsuste tegemine toimub vastavalt keskkonnaministri 17.veebruari 2006.a määrusele nr 13 ja käesolevale keskkonnaprojektide finantseerimise korrale.

2 Kasutatavad mõisted

- 2.1 *Sihtfinantseerimine*: sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud KIKi poolne toetus, mida tohib kasutada ainult teatud liiki kulutuste katteks või teatud tingimuste tagamiseks, kusjuures toetuse andja (KIK) kontrollib toetuse sihipärast kasutamist. Sihtfinantseerimist antakse tegevuskulude katteks ja põhivara soetamiseks.
- 2.2 *Keskkonnaprogramm*: keskkonnaministri määruuses nr 13 „Keskkonnakaitselise valdkonna projekti rahastamise taotluse kohta esitatavad nõuded, taotluste hindamise tingimused, kord ja kriteeriumid, otsuse tegemise, lepingu täitmise üle kontrolli teostamise ning aruandluse kord“ §1 nimetatud valdkondlike programmide kogum.
- 2.3 *Projekt*: kindla eesmärgi saavutamiseks kavandatud ühekordse iseloomuga ajaliselt piiritletud tegevuste kogum.
- 2.4 *Kiireloomuline taotlus*: on rahastamise taotlus mille kiire rahuldamine on hädavajalik keskkonnakahju vältimiseks, keskkonnareostuse likvideerimiseks või inimese tervise kahjustamise vältimiseks või mille rahuldamata jätmine kiireloomulisena toob kaasa olulise programmi eesmärgi täitva projekti ära jäämise.
- 2.5 *Jätakuprojekt*: pikaajaline projekt mida viiakse ellu etappidena mitme aasta jooksul.
- 2.6 *Taotlus*: KIKi poolt kinnitatud vormi kohane dokument, milles sisaldub informatsioon tegevuse kohta, mille elluviimiseks finantseerimist taotletakse.
- 2.7 *Toetuse saaja*: isik või asutus, kelle seadusest tulenevaks ülesandeks või põhikirjaliseks eesmärgiks või huviks on projekti tulemus või kes tulemust hiljem kasutab. Toetuse saajaks on rahastamise otsuse saanud projekti elluviija, kellega KIK sõlmib sihtfinantseerimise lepingu.

- 2.8 *Teostaja*: isik või asutus, kellega toetuse saaja on sõlminud projekti elluviimiseks töövõtu- vms lepingu ning kellele ta on kohustatud selle lepingu alusel tööde eest tasuma.
- 2.9 *Omafinantseering*: toetuse saaja või kolmanda osapoole (kaasfinantseerija) rahaline osalus projektis.
- 2.10 *KIKAS*: KIKi elektrooniline andmesüsteem mille kaudu toimub projekti finantseerimise taotlemine, sihtfinantseerimise lepingute sõlmimine ja toetuste väljamaksmine.
- 2.11 *Ettevõtja*: konkurentsiseaduse §-s 2 nimetatud isikud ja asutused.

3 Finantseerimise taotlemine

- 3.1 Projekti finantseerimise taotlemiseks täidab toetuse taotleja KIKASes vormikohase taotluse ja esitab selle KIKile elektroonselt KIKASe kaudu või paberkanalil.
- 3.2 Informatsiooni taotlusvooru kohta avaldab KIK vähemalt 30 kalendripäeva enne taotluste esitamise tähtpäeva KIKi kodulehel.
- 3.3 Kiireloomulise taotluse esitamisel ei pea toetuse taotleja järgima punktis 3.2 nimetatud tähtaegasid.
- 3.4 Ettevõtjast taotleja peab enne toetuse taotlemist teadvustama, millisesse lubatava riigiabi kategooriasse tema projekt kuulub (nt vähese tähtsusega abi või KIKi vastavas abikavas grupierandiga hõlmatud abi) ja esitama koos taotlusega piisava selgituse projekti tegevuste ja kulude abikõlblikkuse ning abimäärade vastavuse kohta asjaomaste otsekohalduvate EL riigiabi õigusaktide kohalduvatele sätetele.
- 3.5 KIKAS süsteemis oleva taotlusvormi kõik taotlejale kohalduvad lahtrid sh mõõdikud peavad olema täidetud, taotlus ja selle lisad peavad olema omavahel kooskõlas.
- 3.6 Taotlusest peab selguma projekti eesmärk ja tulemus ning tegevuste seotus keskkonnaministri määruse nr 13 vastava programmi toetatavate tegevustega ja nimetatud toetuse andmise eesmärgiga.

4 Omafinantseering

- 4.1 Omafinantseering peab olema rahaline ning vastama käesoleva korra lisas 1 „Abikõlblikud kulutused” sätestatud abikõlblikkuse nõuetele.
- 4.2 Avalik-õiguslikel juriidilistel isikutel (v.a riigiasutused) peab omafinantseering olema vähemalt 10% KIKi finantseeritava projekti või projekti etapi abikõlblike kulutuste maksumusest. Kui avalik-õiguslik juriidiline isik taotleb toetust punktides 4.3, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8, 4.9, 4.10, 4.13, 4.14 ja 4.15 kirjeldatud tegevuste rahastamiseks või juhtudel, siis kehtivad nimetatud punktides kehtestatud omafinantseeringu tingimused.
- 4.3 Omafinantseering ei ole nõutav omavalitsustelt, kui hooldatakse või korrastatakse riigi maal või omandis olevaid objekte. See erand ei kehti veemajanduse programmi joogivee alamprogrammist, reoveekäitluse alamprogrammist ja üldjuhul siseveekogude ja rannikuvee tervendamise ja korrashoiu alamprogrammist rahastatavate objektide korral. Siseveekogude ja rannikuvee tervendamise ja korrashoiu alamprogrammi puhul kehtib erand taotluse tegevustele, mille eesmärk on

tagada riigi maal või omandis või osaliselt riigimaal/omandis oleval paisul kalade läbipääs ja see on keskkonnakaitseliselt põhjendatud.

- 4.4 Kui riigiabi reguleerivatest õigusaktidest ja vastavatest Euroopa Komisjoni otsustest ei tulene teistsugust omafinantseeringu määra, peab ettevõtjatel olema omafinantseering vähemalt 50% KIKi finantseeritava projekti või projekti etapi abikõlblike kulutuste maksumusest (v.a veemajanduse programmi jääkreostuse alamprogrammist riigiabi taotlemisel või punktis 4.5 toodud juhtudel, kui taotlejaks on vee-ettevõtja, mille osa- või aktsiakapitalist enam kui 50% kuulub kohalikule omavalitsusele).
- 4.5 Veemajanduse programmi reoveekäitluse või joogiveevarustuse projektide arendamisel peab omafinantseering olema vähemalt 15% KIKi finantseeritava projekti või projektietapi kulutuste maksumusest (v.a punktides 4.6, 4.7 ja 4.8 toodud juhtudel).
- 4.6 Kui ühiskanalisatsiooni ja/või reoveepuhasti rekonstrueerimise või rajamise korral põhjustab üle 50% reostuskoormusest tööstus-, tootmis-, kaubandus- ja teenindusettevõtete reovesi, siis peab omafinantseering olema vähemalt 50% KIKi finantseeritava projekti või projekti etapi abikõlblike kulutuste maksumusest.
- 4.7 Kui ühisveevarustuse torustiku ja/või puurkaev-pumpla rekonstrueerimise või rajamise korral tarbib üle 50% joogiveest tööstus-, tootmis-, kaubandus- ja teenindusettevõtte, siis peab omafinantseering olema vähemalt 50% KIKi finantseeritava projekti või projekti etapi abikõlblike kulutuste maksumusest.
- 4.8 Lahkvoolse kanalisatsioonitorustiku (sademeveetorustiku) rajamise või rekonstrueerimise korral peab omafinantseering olema vähemalt 50% KIKi finantseeritava projekti või projekti etapi abikõlblike kulutuste maksumusest.
- 4.9 Päikeseenergial ja maasoojuspumbal põhineva lokaalküttesüsteemi ehitamisel peab omafinantseering olema vähemalt 50% projekti abikõlblike kulude maksumusest ja toetuse taotlejateks võivad olla ainult avalik-õiguslikud juriidilised isikud.
- 4.10 Kaugküttevõrgus mitteasuva katlamaja rekonstrueerimisel või rajamisel soojusenergia tootmiseks puitkütustest ja korteriühistu kütteseadme asendamisel taastuvat kütust kasutava kütteseadmega või maja ühendamisel kaugküttesüsteemiga peab omaosalus olema 50% projekti abikõlblike kulude maksumusest.
- 4.11 Sihtasutustel ja mittetulundusühingutel on soovitatav omafinantseering vähemalt kümme protsenti KIKi finantseeritava projekti või projekti etapi abikõlblike kulude maksumusest (v.a punktis 4.5, 4.6, 4.7, 4.8, 4.9, 4.10, 4.14, 4.15 ja 4.19 toodud juhtudel).
- 4.12 Kui sihtasutuse või mittetulundusühingu projekti eesmärk või tulemus on seotud sihtasutuse ja/või mittetulundusühingu asutajate ja/või liikmete ja/või partnerite ettevõtlusega ja/või projekti tulemust kasutatakse hiljem otseselt või kaudselt ettevõtluses, lähtutakse punktist 4.4.
- 4.13 Omafinantseering ei ole nõutav keskkonnateadlikkuse programmis avalikelt alus-, põhi- ja keskharidust andvatelt haridusasutustelt ning huvikoolidelt (v.a punktis 4.4, 4.14 ja 4.15 toodud juhtudel). Omafinantseering ei ole nõutav keskkonnateadlikkuse programmis kohalikult omavalitsuselt, kui toetust taotletakse üldharidusasutuse projekti elluviimiseks.

- 4.14 Keskkonnateadlikkuse programmist filmi tootmiseks toetuse taotlemisel peab omafinantseering olema vähemalt 50% projekti abikõlblike kulude maksumusest ja KIKi toetuse suurus ei tohi ületada 65 000 eurot ilma käibemaksuta.
- 4.15 Keskkonnateadlikkuse programmis telesaate tootmiseks toetuse taotlemisel peab omafinantseering olema vähemalt 30% projekti abikõlblike kulude maksumusest ja KIKi toetuse suurus ei tohi ületada 3800 eurot ilma käibemaksuta ühe saate kohta ning toetuse saaja peab olema projekti kaasanud televisiooniteenuse osutaja, kes on võtnud kohustuse edastada projekti tulemusena toodetav saade teleprogrammis. Telesaated peavad olema järeelvaadatavad.
- 4.16 Riigitulundusasutusel peab omafinantseering olema vähemalt 25% KIKi finantseeritava projekti või projekti etapi abikõlblike kulude maksumusest.
- 4.17 Kui p-s 7 nimetatud riigiabi tingimustest tuleneb suurem omafinantseeringu nõue, järgitakse riigiabi tingimusi. Kui riigiabi võib anda väiksema omafinantseeringu määraga, võib KIK põhjendatud juhtudel kohaldada väiksemat omafinantseeringu määra. Jääkreostuse likvideerimise projektidele kohaldatakse KIK nõukogu vastu võetud jääkreostuse grupierandis „Keskkonnaprogrammist saastunud alade puhastamiseks antava abi tingimused“ sätestatud omafinantseeringu määrasid.
- 4.18 Vee-ettevõtja puhul, kes teenindab vähemalt kolme kohalikku omavalitsust ja kokku enam kui 2000 elanikku, rakendatakse reoveekäitluse ja joogiveevarustuse alamprogrammist toetuse taotlemisel 5% võrra madalamat omafinantseeringut. Madalam omafinantseering kehtib vaid siis, kui ei rakendu punkt 4.4 ning toetusega saadud varasid opereeritakse sama või samaväärse vee-ettevõtja poolt vähemalt järgnevat 10 aastat. Toetuse määr ei saa olla suurem kui majandus-finantsanalüüsis toodud vajak.
- 4.19 Kui veemajanduse programmist taotletakse toetust paisjärvede ja järvede puhastamiseks setetest, peab omafinantseering olema vähemalt 30% selle tegevusega seotud abikõlblike kulude maksumusest ja taotletava toetuse suurus ei tohi ületada 200 000 eurot ilma käibemaksuta. Nõuet ei rakendata järgmistel juhtudel:
- 4.19.1 tingimusel, et setteid eemaldatakse vaid loodusliku voolusängi ulatuses:
- 4.19.1.1 keskkonnaministri määru nr 73 nimetatud jõelõigul;
- 4.19.1.2 paisjärvest, millega seotud paisul kalade läbipääsu tagamise nõue tuleneb vee erikasutusloast tingimusel, et projekti käigus tagatakse kalade läbipääs paisjärvest üles-ja allavoolu;
- 4.19.1.3 paisjärvest, kust ülesvoolu on riigi või Euroopa Liidu vahendite toel tagatud kalade läbipääs või objektil, millel tagatakse sama projekti käigus kalade läbipääs vastavalt vee erikasutusloa nõuetele.
- 4.19.2 Projekti tulemusena likvideeritakse paisjärv ning setete eemaldamine ning jõesängi korrastamine toimub endise paisutusala ulatuses.
- 4.20 Keskkonnakorralduse programmist ressursiauditi tegemisel peab omafinantseering olema vähemalt 50% projekti abikõlblikest kuludest ning katma projekti abikõlblikest kuludest selle osa, mida toetus ei kata.
- 4.21 Kui projekti tegevuste rahastamine toimub muude kohalduvate õigusaktide alusel, siis aktsepteerib KIK nendes õigusaktides kehtestatud omafinantseeringu ja rahastamise tingimusi.

5 Abikõlblikud kulutused ja kulutuste abikõlblikkuse periood

- 5.1 Tulenevalt keskkonnaministri 17. veebruari 2006.a määruse nr 13 § 23 lõikes 2 sätestatud kohustusest tagada riigieelarve vahendite sihtotstarbeline kasutamine taotluse eesmärkide elluviimisel võib KIKi toetust kasutada ainult abikõlblike kulutuste tegemiseks.
- 5.2 Abikõlblikuks loetakse toetuse saaja kulutused, mis on vajalikud ja põhjendatud ning tehtud õigusaktides sätestatud korras projekti eesmärkide elluviimiseks.
- 5.3 Projekti kulutuste abikõlblikkuse tingimused on sätestatud käesoleva korra lisa 1 „Abikõlblikud kulutused”.
- 5.4 Sihtfinantseeritavate kulutuste abikõlblikkuse perioodi vahemik algab taotlusvooru tähtajast ja lõpeb rahastamise otsuse kehtivusaja möödumisel (vt punktis 6.4). Projekti abikõlblikkuse periood määratakse sihtfinantseerimise lepingus projekti alguse ja lõpuga ning see peab jääma eelpool nimetatud vahemikku.
- 5.5 Omafinantseeritavate kulutuste abikõlblikkuse periood algab taotlusvooru avalikustamise kuupäevast, kui see on eraldi kokku lepitud sihtfinantseerimise lepingus ja lõpeb sihtfinantseerimislepingus märgitud lõpptähtajaks, mis ei tohi ületada rahastamise otsuse kehtivusaega (vt punkti 6.4).
- 5.6 Finantseerimise korra lisa 1 punktis 3.6.5 nimetatud kulusid aktsepteerib KIK omaosalusest abikõlblikena kui need on tehtud kuni 1 aasta enne taotlusvooru avalikustamist.
- 5.7 Riigiabi puhul kehtivad otsekohalduvates Euroopa Liidu riigiabi õigusaktides ja riigiabi abikavades sätestatud abikõlblikkuse nõuded, kui käesolevast korrast ei tulene rangemaid nõudeid.
- 5.8 Euroopa Komisjoni poolset riigiabi luba eeldatavate projektide puhul ei tohi töödega alustada s.h siduvaid lepinguid sõlmida enne vastava riigiabi loa saamist.

6 Taotluste hindamine ja rahuldamine

- 6.1 Taotluste nõuetele vastavuse hindamise viib läbi KIK vastavalt keskkonnaministeeriumiga sõlmitud halduslepingule. KIK kontrollib projekti vastavust keskkonnaministri määrusele nr 13 ja KIKi finantseerimise korrale. Nõuetele vastavad projekti rahastamise taotlused edastab KIK hindamiseks keskkonnaministeeriumile, mittevastavatest taotlustest informeerib KIK toetuse saajat kirjalikult KIKASe kaudu.
- 6.2 KIK võib nõuda taotluses esitatu täpsustamist ja konkretiseerimist. Samuti võib KIK nõuda toetuse taotlejalt põhjendatult muude lisatingimuste täitmist või dokumentide esitamist, mis on vajalikud projekti nõuetele vastavuse kontrollimiseks ja teostatavuse hindamiseks.
- 6.3 Taotluste sisulist hindamist korraldab vastavalt keskkonnatasude seaduse § 59 lõikele 1 Keskkonnaministeerium. Hindamise tulemuste põhjal koostab keskkonnaministeerium valdkondlike programmide eelnõud ja esitab need otsustamiseks KIKi nõukogule. Seadustest ja määrustest ning rahvusvahelistest lepingutest tulenevate kohustuste täitmisega seotud projektitaotluste rahastamise otsustab keskkonnaminister vastavalt KeTS § 59 lõikele 2.

- 6.4 Rahastamise otsuse kehtivusaeg on 24 kuud alates KIKi nõukogu otsuse tegemise kuupäevast.
- 6.5 Valdkondlikust programmi kinnitamisest ei teki KIKil varalisi kohustusi taotlejate ees. Varalised kohustused tekivad sihtfinantseerimise lepingu alusel ning käesolevas korras ja selle lisades sätestatud finantseerimise tingimuste täitmisel.
- 6.6 KIK võib tunnistada taotluse nõuetele mitte vastavaks, kui taotleja ei paranda taotluse puudusi KIKi antud tähtaja jooksul või taotleja ei ole KIK-i finantshinnangu alusel jätkusuutlik, samuti juhul, kui taotlejal on KIKi ees aruande või muid võlgnevusi või taotlejal on maksevõlgnevused riigile (v.a ajatatud maksevõlgnevused) või aruande võlgnevused riiklikele registritele.

Kiireloomuliste taotluste menetlemine

- 6.7 Kiireloomuline taotlus peab vastama määruses nr 13 ja keskkonnaprogrammi finantseerimise korras taotlustele kehtestatud nõuetele.
- 6.8 Kiireloomulisele taotlusele peab taotleja lisama põhjenduse taotluse kiireloomulisuse ja finantseerimise korra punktile 2.4 vastavuse kohta.
- 6.9 Kiireloomulise taotluse vastavushindamise viib läbi KIK vastavalt keskkonnaministeeriumiga sõlmitud halduslepingule. KIK hindab taotlust samadel alustel tavavoору esitatud taotlustega.
- 6.10 Kiireloomulise taotluse sisulise hindamise korraldab vastavalt keskkonnatasude seaduse § 59 lõikele 1 keskkonnaministeerium.
- 6.11 Keskkonnaministeeriumi poolt esitatud kiireloomulisele taotlusele lisab keskkonnaministeerium taotluse juurde kiireloomulisuse põhjenduse ja rahastamise ettepaneku ning neid taotlusi KIK ei edasta keskkonnaministeeriumile hindamise korraldamiseks. KIK edastab keskkonnaministeeriumile teavituskirja taotluse edastamise kohta nõukogu koosolekule.
- 6.12 Kui taotlus on esitatud avatud taotlusvoору ajal, võtab KIK kiireloomulise taotluse menetlusse, kui taotlus on KIKASE kaudu KIKile esitatud vähemalt 30 päeva enne KIKi nõukogu koosolekut. Kui taotlusvoору ei ole avatud, võtab KIK taotluse menetlusse kui taotleja on KIKi teavitanud kiireloomulise taotluse esitamise soovist vähemalt 30 päeva enne KIKi nõukogu koosolekut ja esitanud KIKASE kaudu nõuetekohase taotluse vähemalt 15 päeva enne nõukogu koosolekut. Kui käesolevas punktis nimetatud tähtaegu ei ole järgitud, esitab juhatus kiireloomulise taotluse järgmisele nõukogu koosolekule või teeb ettepaneku teha otsus elektrooniliselt ilma koosolekut kokku kutsumata.
- 6.13 Keskkonnaministeeriumi poolt esitatud kiireloomulise taotluse võtab KIK hindamisele, kui taotlus on KIKASE kaudu KIKile esitatud vähemalt 15 päeva enne KIKi nõukogu koosolekut. Kui taotlusvoору ei ole avatud, siis peab keskkonnaministeerium KIKi teavitama kiireloomulise taotluse esitamise soovist vähemalt 15 päeva enne KIKi nõukogu koosolekut ja esitama KIKASE kaudu nõuetekohase taotluse vähemalt 7 päeva enne nõukogu koosolekut.
- 6.14 KIK esitab kiireloomulise taotluse keskkonnaministeeriumile hindamise korraldamiseks esimesel võimalusel või vähemalt 15 päeva enne KIKi nõukogu koosoleku toimumist, kui taotlus vastab määruses nr 13 ja KIKi finantseerimise korras kehtestatud tingimustele.

- 6.15 Juhatus edastab kiireloomulise taotluse nõukogu liikmetele koos muude nõukogu koosoleku materjalidega vähemalt 5 päeva enne koosoleku toimumist.
- 6.16 Kui keskkonnaministerium esitab oma ettepaneku kiireloomulise taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta KIKile selliselt, et seda ei ole võimalik vastavalt eelmisele punktile koos muude materjalidega nõukogu liikmetele edastada, edastab juhatus selle ettepaneku nõukogu liikmetele esimesel võimalusel ja nõukogu otsustab koosoleku toimumise ajal, kas ta teeb taotluse suhtes otsuse või mitte.

7 Riigiabi

- 7.1 Kui KIKi poolt antav toetus on riigiabi või vähese tähtsusega abi konkurentsiseaduse 6. peatüki tähenduses, järgitakse keskkonnaministri 17.veebruari 2006.a määruse nr 13 §-s 22¹ viidatud õigusaktides ning KIKi kodulehel avaldatud abikavades sätestatud tingimusi. Riigiabi puhul peavad toetuse saajad lisaks p-s 3.1 nimetatud vormikohasele taotlusele esitama KIKi nõutavas vormis kogu teabe, mis on vajalik hindamiseks, kas toetus vastab riigiabi andmise nõuetele. KIK ei pea andma riigiabi maksimaalse abimääraga, kui käesoleva korra punktist 4 tuleneb suurem omafinantseeringu määr.

8 Sihtfinantseerimise lepingu sõlmimine

- 8.1 Projekti finantseerimiseks sõlmib KIK toetuse saajaga sihtfinantseerimise lepingu (lisa 3, 4, ja 11). Kui sõlmitud sihtfinantseerimise lepingu summa katab kõik KIKi nõukogu poolt rahastusotsuse saanud taotluses kavandatud projekti tegevused, vabastab KIK peale SFLi sõlmimist kasutamata jäänud summad KIKi eelarvesse ja projekti toetuse summaks loetakse sihtfinantseerimise lepingu summa.
- 8.2 Sihtfinantseerimise lepingu projekti või selle osa finantseerimiseks tuleb esitada KIKi kuue kuu jooksul, arvates nõukogu või keskkonnaministri otsusest projekti finantseerida. Sihtfinantseerimise leping tuleb esitada KIKi koheselt peale hankelepingu sõlmimist.
- 8.3 Toetuse saaja täidab KIKASes sihtfinantseerimise lepingu projekti, lisab lepingule kohustuslikud lisad (lisa 5) ja allkirjastab selle koos lisadega ning edastab KIKASE kaudu või paber kandjal KIKile.
- 8.4 KIKi esindaja allkirjastab sihtfinantseerimise lepingu 20 tööpäeva jooksul, arvates selle registreerimisest KIKis. Juhul kui on vaja täpsustada sihtfinantseerimise lepingu tingimusi ja lisasid, pikeneb nimetatud tähtaeg täpsustamiseks kulunud aja võrra. Paber kandjal allkirjastatud sihtfinantseerimise lepingu ühe eksemplari saadab KIK tagasi toetuse saajale.
- 8.5 KIK võib nõuda sihtfinantseerimise lepingu sõlmimisel taotluses esitatud täpsustamist ja konkretiseerimist ning põhjendatud juhtudel näidislepingu tingimusi muuta ja täiendada. Sellisel juhul muudetakse KIKASes lepingu teksti enne allkirjastamist.
- 8.6 KIK ei sõlmi jätkuprojekti rahastamiseks sihtfinantseerimise lepingut enne kui eelneva projekti etapi kohta on esitatud aruandlus ja see on KIKi poolt aktsepteeritud.
- 8.7 KIK võib keelduda sihtfinantseerimise lepingu sõlmimisest ja toetuse väljamaksmisest, kui toetuse saaja ei ole KIKi finantshinnangul jätkusuutlik, toetuse saajal on KIKi ees aruande või muid võlgnevusi ning toetuse saajal või tööde teostajal on maksevõlgnevused riigile (v.a ajatatud maksevõlgnevused), või toetuse saajal on aruande võlgnevused riiklikele registritele.

- 8.8 Üldjuhul KIK ei allkirjasta sihtfinantseerimise lepingut enne, kui lepingu lisades on esitatud kõik vastava projekti finantseerimiseks ja toetuse kasutamise kontrollimiseks vajalikud andmed (lisa 5), muuhulgas läbi viidud vajalikud hanked ja sõlmitud töövõtjatega lepingud tööde teostamiseks.

9 Nõuded lepingutele

- 9.1 Toetuse saaja ja teostaja vahelistes lepingutes ei või olla ebatavalisi ega ebamõistlikke punkte, millega loobutakse antud valdkonnas tavalistest tellija või ostja õigustest või piiratakse neid. Lepingud peavad vastama antud valdkonna heale tavale ja sisaldama kõike olulisi punkte nagu täpne tööde kirjeldus, maksumus, maksete tegemise kord, tööde üleandmine ja vastuvõtmine, antavad garantiid jne. Soovituslik on siduda teostajaga sõlmitud lepingute jõustumine sihtfinantseerimise lepingu sõlmimisega, soovituslikud sätted on toodud lisa 2 punktis 6.
- 9.2 Toetuse saaja on kohustatud projekti lepingute sõlmimisel vältima huvide konflikti st olukorda, kus tema tehingupartnerit (töövõtja/müüja vms) võib pidada mingil põhjusel (sugulus ja hõimlus, seotus juriidiliste isikute või töötajate kaudu, nõustamine vms) temaga seotuks ning sellise olukorra ilmnemisel teavitama sellest KIKi ja leppima kokku huvide konflikti vältimise meetmetes.
- 9.3 KIK võib nõuda toetuse saajalt põhjendatult muude lisatingimuste täitmist, mis on suunatud toetuse sihipärase kasutamise tagamisele ja KIKi nõukogu või keskkonnaministri taotluse rahuldamise otsuse täitmisele.
- 9.4 Toetuse saaja ja teostaja vahelised lepingud peavad olema digiallkirjastatud. KIK võib põhjendatud juhul aktsepteerida lepinguid tavaallkirjastatuna.

10 Nõuded hangetele

- 10.1 Toetuse saaja on kohustatud järgima kõikide projekti kulude tegemisel riigihangete seaduse (RHS) §-s 3 sätestatud üldpõhimõtteid ning olema suuteline nende põhimõtete järgimist mõistlikult tõendama, arvestades järgmistes alapunktides sätestatut.
- 10.2 Kui toetuse saaja on hankija (v.a hankija võrgustikega seotud valdkondades) RHS-i tähenduses ja sõlmib asjade, ehitustööde või teenuste hankelepingu, mille sõlmimiseks pole hankemenetlust (RHS 2. peatükis nimetatud hankemenetlused) vastavalt RHS-le vaja läbi viia, aktsepteerib KIK hangetes (s.h RHSi § 18² ja 19 nimetatud lihthange ja lihtsustatud korras tellitavad teenused) maksumusega alates 4000 eurot ilma käibemaksuta hanget juhul, kui vastavaks on tunnistatud vähemalt kolm pakkumust. Pakkumused peavad olema digiallkirjastatud. Toetuse saaja peab nägema hankedokumentides ette võimaluse lükata tagasi kõik pakkumused, kui ei laeku vähemalt kolme hanke dokumentide nõuetele vastavat pakkumust. KIK võib erandkorras põhjendatud juhul aktsepteerida tavaallkirjaga või allkirjastamata pakkumusi ja hanget, milles ei ole kolme pakkumust vastavaks tunnistatud. Vajadusel peab toetuse saaja olema valmis KIKile esitama hinnapakumuste küsimise ja saamise originaal kirjavahetuse algses vormis. Samuti peab toetuse saaja suutma vajadusel tõendada, et pakkuja tegutseb valdkonnas ja tal on vastav kvalifikatsioon.
- 10.3 KIK ei nõua punktis 10.2 nimetatud hankijalt kolme pakkumuse vastavaks tunnistamist, kui selles valdkonnas ei ole mitut pakkujat, kui tegemist on RHS § 14

sätetatud eranditega, läbi on viidud hankemenetlus või lihtsustatud korras teenuse tellimisel (RHS § 19) on põhjendatud pakkumuse võtmine ühelt pakkujalt. Toetuse saaja peab enne sihtfinantseerimise lepingu sõlmimist hanke menetluse liigi ja pakkuja valikut põhjendama.

- 10.4 KIK ei nõua punktis 10.2 nimetatud hankijalt hankelepingu puhul, mille sõlmimiseks pole hankemenetlust vastavalt RHS-le vaja läbi viia, kolme pakkumuse vastavaks tunnistamist, kui hange on korraldatud mõistlikult RHS §-s 3 sätestatud põhimõtteid järgides, eelkõige kui pakkumuste esitamise tähtaeg on olnud vähemalt 10 tööpäeva ja hanke dokumentides ei ole ebamõistlikke konkurentsi piiravaid tingimusi. KIK võib nõuda selgitust käesolevas punktis esitatud nõuete järgimise ning hanke maksumuse mõistlikkuse ja turuhinnale vastavuse kohta.
- 10.5 Kui toetuse saaja ei ole hankija RHS tähenduses või on hankija võrgustikega seotud valdkondades ja hanke maksumus on võrdne või ületab 10 000 eurot ilma käibemaksuta, peab toetuse saaja viima hanke läbi elektrooniliselt (e-menetlusena) riigihangete registris (<https://riigihanked.riik.ee>). Hangetes maksumusega alates 4000 eurot ilma käibemaksuta aktsepteerib KIK hanget juhul, kui vastavaks on tunnistatud vähemalt kolm pakkumust. Pakkumused peavad olema digiallkirjastatud. Toetuse saaja peab nägema hanke dokumentides ette võimaluse lükata tagasi kõik pakkumused, kui ei laeku vähemalt kolme hankedokumentide nõuetele vastavat pakkumust. KIK võib erandkorras põhjendatud juhul aktsepteerida tavaallkirjastatud või allkirjastamata pakkumusi ja hanget, milles ei ole kolme pakkumust vastavaks tunnistatud. Vajadusel peab toetuse saaja olema valmis KIKile esitama hinnapakumuste küsimise ja saamise originaal kirjavahetuse algses vormis. Samuti peab toetuse saaja suutma vajadusel tõendada, et pakkuja tegutseb valdkonnas ja tal on vastav kvalifikatsioon.
- 10.6 KIK ei nõua punktis 10.5 nimetatud hankijalt kolme pakkumuse vastavaks tunnistamist, kui hange on korraldatud mõistlikult RHS §-s 3 sätestatud põhimõtteid järgides, eelkõige kui pakkumuste esitamise tähtaeg on olnud vähemalt 10 tööpäeva ja hanke dokumentides ei ole ebamõistlikke konkurentsi piiravaid tingimusi. KIK võib nõuda selgitust käesolevas punktis esitatud nõuete järgimise ning hanke maksumuse mõistlikkuse ja turuhinnale vastavuse kohta.
- 10.7 Ehitustööde, siseveekogude ja rannikuvee tervendamise ja korrashoiu hangetes peab toetuse saaja kvalifitseerimistingimustena ette nägema vähemalt mõistliku varasema kogemuse ja käibenõude hankega hõlmatud tööde osas ning teatamis- ja loakohustusega tegevusaladel tegutsevate ettevõtjate puhul kande majandustegevuse registris. Omanikujärelevalve teostajal peab olema eelnev kogemus sarnaste tööde omanikujärelevalve teostamisest.
- 10.8 Maastikupilti kahjustavate kasutusest väljalangenud ehitiste likvideerimisel ja kaitstavatel aladel poollooduslike koosluste taastamiseks loomade ostmisel peab toetuse saaja viima hanke läbi elektrooniliselt (e-menetlus) riigihangete registris olenemata hanke maksumusest.
- 10.9 Taotluse rahuldamine KIKi poolt ei tähenda seda, et KIK on aktsepteerinud koos taotlusega esitatud pakkumust. Taotluse juurde esitatakse pakkumused projekti hinnangulise eelarve koostamise eesmärgil. Projekti hangete läbiviimisel peab toetuse saaja järgima punktides 10.1-10.8 sätestatud nõudeid hangetele. Sihtfinantseerimise lepingu sõlmimine või projekti lõpparuande heakskiitmine ei tähenda, et KIK oleks aktsepteerinud hangete läbiviimisele kehtestatud nõuete võimalikku rikkumist, mis võib ilmneda ka hilisemate järelkontrollide või auditite käigus.

11 Toetuse väljamaksmine

Toetuse väljamaksmiseks tuleb täita KIKASes väljamaksetaotlus ja esitada allkirjastatuna KIKASe kaudu või paber kandjal KIKile hiljemalt SFLi lõpptähtajaks. KIK maksab toetuse välja, tehes ülekande toetuse saaja pangakontole. Kui tegemist on täies ulatuses toetuse saaja poolt tellitava töö või teenusega, võib KIK teha maksed toetuse saaja eest otse teostajale, millega KIK täidab sihtfinantseerimise lepingust tuleneva kohustuse toetuse saaja ees ning sellega seotud toetuse saaja kohustuse teostaja ees. Eeltoodu ei ole aluseks õigussuhte tekkimisele KIKi ja teostaja vahel. Pärast toetuse ülekandmist teostajale edastab KIK toetuse saajale viie tööpäeva jooksul asjakohase teatise.

12 Ettemaks

- 12.1 KIK võib maksta toetuse välja teostajale ja toetuse saajale ettemaksuna enne tööde teostamist ehitusprojektide puhul kuni 30 protsenti ning teiste projektide puhul kuni 50 protsenti sihtfinantseerimise lepingu kogusummast, kui see on kokkulepitud sihtfinantseerimise lepingu maksegraafikus ja on kooskõlas sõlmitud lepingute ning läbiviidavate tegevustega.
- 12.2 KIK-st taotletud ettemaksu tagasiarvestusmeetod kirjeldatakse KIKASes ettemaksu esitamisel.
- 12.3 Ettemaksu tasumiseks teostajale esitab toetuse saaja KIKile väljamaksetaotluse ja koopia teostaja ettemaksu arvest toetuse saajale. Muudel juhtudel esitab toetuse saaja väljamaksetaotluse.

13 Vahemaksed

- 13.1 Ettemaksule järgnevad maksed teeb KIK pärast seda, kui toetuse saaja või töö teostaja on kulud teinud ja dokumentaalselt tõestanud.
- 13.2 KIK teeb makse töö teostajale, kui toetuse saaja on sõlminud KIKiga vastava sihtfinantseerimise lepingu (lisa 4), esitanud KIKile väljamaksetaotluse, teostaja poolt toetuse saajale esitatud arve koopia (millel on toetuse saaja raamatupidamiskirjend, raamatupidaja nimi ja allkiri), koopia teostatud tööde üleandmise-vastuvõtmise aktist, mis peab sisaldama vähemalt KIKi näidises (lisa 9 näidis 1) sisalduvaid andmeid ja kuludeklaratsiooni.
- 13.3 KIK teeb makse toetuse saajale, kui toetuse saaja on sõlminud KIKiga vastava sihtfinantseerimise lepingu, esitanud KIKile väljamaksetaotluse, kuludeklaratsiooni ja koopia teostatud tööde üleandmise-vastuvõtmise aktist (lisa 9 näidis 1). Akti ei esitata, kui tööde iseloomust tulenevalt või muul põhjusel pole üleandmise-vastuvõtmise akti koostamine mõistlik või kohane.

14 Lõppmakse

- 14.1 Lõppmakse minimaalne suurus on 20 protsenti sihtfinantseerimise lepingu summast.
- 14.2 KIK teeb lõppmakse pärast KIKASe kaudu esitatud sihtfinantseerimise lepingu täitmise aruande heaks kiitmist. Makse saamiseks peab toetuse saaja esitama KIKile

väljamaksetaotluse, teostajale tasumisel koopia teostaja arvest toetuse saajale (millel on toetuse saaja raamatupidamiskirjend, raamatupidaja nimi ja allkiri), koopia üleandmise-vastuvõtmise aktist, kuludeklaratsiooni, sihtfinantseerimise lepingu täitmise aruande koos nõutud lisadega, nagu raamatupidamise väljavõte projekti tulude ja kulukontost jne.

15 Väljamakse tegemise aeg

- 15.1 KIK teeb väljamakse hiljemalt 20 tööpäeva jooksul pärast toetuse väljamaksetaotluse registreerimist KIKis. Väljamaksetaotluse ja sellega kaasnevate lisadokumentide täpsustamisel pikeneb maksetähtaeg lisadokumentide esitamiseks kulunud aja võrra.

16 Maksete erandid

- 16.1 Põhjendatud kirjaliku taotluse alusel võivad KIK ja toetuse saaja leppida kokku käesolevas korras sätestatud erinevates maksete määrades ja tähtaegades.
- 16.2 KIK võib riigieelarvelistele asutustele maksta vahe- ja lõppmaksed välja ettemaksetena, sest vastavalt riigieelarve seaduse § 29 lõikele 1 on riigiasutustel õigus teha kulutusi ainult siis, kui talle on riigieelarves või selle alusel kinnitatud eelarves selleks vahendid ette nähtud.

17 Projektipõhise arvestuse pidamise kohustus

- 17.1 Vastavalt hea tava ning läbipaistvuse ja mõistetavuse printsiibile peab toetuse saaja sihtfinantseeritava projekti kohta pidama projektipõhist raamatupidamisarvestust (RTJ 12, riigiraamatupidamise üldeeskiri). Projektidega seotud majandustehingute kajastamisel oma raamatupidamises on toetuse saaja kohustatud kirjutama kõigile algdokumentidele, mis kuuluvad KIKist finantseerimisele, raamatupidamiskande numbrile või esitama info arve kajastamise kohta raamatupidamises muul moel. Raamatupidamiskanne peab sisaldama kande tegemisel kasutatud raamatupidamiskontosid (kontonumbreid), projekti nime (või projekti tunnuskoodi, numbrit). Riigiraamatupidamiskohustuslased ja riigi konsolideerimisgrupi üksused lisavad kontodele nõutavad koodid (tehingupartner, tegevusala, allikas).

18 Dokumentide esitamise koht

- 18.1 Projekti finantseerimiseks esitab toetuse saaja projekti finantseerimise taotluse, sihtfinantseerimise lepingu, väljamaksetaotluse, sihtfinantseerimise lepingu täitmise aruande KIKi menetlemiseks KIKASE kaudu digitaalselt- või tavaallkirjastatuna.
- 18.2 Tavaallkirjastatud projekti finantseerimise taotluse, sihtfinantseerimise lepingu, väljamaksetaotluse, sihtfinantseerimise lepingu täitmise aruande ja projektiga seotud kirjad esitab toetuse saaja menetlemiseks KIKi vastava maakonna esindusse või KIKi Tallinna esindusse.

19 Muudatused

- 19.1 Põhjendatud juhtudel võib KIK nõustuda projekti muudatustega võrreldes taotluses kavandatuga.
- 19.2 Kui toetuse saaja soovib teha projektis (tegevustes, eelarves, tähtaegades, partnerites jms) muudatusi võrreldes taotluses ja/või sihtfinantseerimise lepingus esitatuga, tuleb esitada KIKile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis põhjendatud taotlus rahastamise otsuse muutmiseks, milles on näidatud ära kõik asjakohased andmed, mh - programmi nimetus ja eelarveaasta, projekti nimi ja projekti number ja eraldatud summa, sihtfinantseerimise lepingu number ja kuupäev (kui leping on sõlmitud), muudatuse alus ja põhjendus ning muudatuse sisu.
- 19.3 Projektis kavandatud tegevuste maksumuse kallinemisel võib KIK toetuse summat suurendada maksimaalselt kuni 30 protsendi võrra toetuse esialgse summaga võrreldes.
- 19.4 Kallinemise hüvitamiseks esitab toetuse saaja KIKile KIKASE kaudu projekti rahastamise taotluse koos asjakohaste selgituste ja põhjendustega. KIK võib käsitleda sellist taotlust kiireloomulise taotlusena.
- 19.5 Kuni KIK ei ole teatanud muudatuse aktsepteerimisest, käsitleb KIK projekti elluviimist taotletust ja/või lepingus kokkulepitust erinevalt toetuse saaja kohustuste rikkumisena ja loeb KIKiga kokkulepitust erinevad kulutused abikõlbmatuteks.
- 19.6 Taotluses või sihtfinantseerimise lepingus esitatud eelarve piires võib toetuse saaja põhjendatud vajadusel KIKiga eelnevalt kooskõlastamata suurendada kululiigi esialgset summat kuni kümne protsendi ulatuses, kuid mitte suuremas summas kui 3200 eurot. Kululiigi esialgse summa vähendamist ei pea KIKiga eelnevalt kooskõlastama. Põhjendused tuleb esitada sihtfinantseerimise lepingu sõlmimisel ja sihtfinantseerimise lepingu täitmise aruandes.
- 19.7 Kui taotluse ja sihtfinantseerimise lepingu summa on väiksem kui 2000 eurot võib toetuse saaja teha eelarve piires põhjendatud muudatusi eelarve kululiikide kaupa ilma KIKiga eelnevalt kooskõlastamata. Põhjendused tuleb esitada sihtfinantseerimise lepingu sõlmimisel ja sihtfinantseerimise lepingu täitmise aruandes.
- 19.8 Kui projekti elluviimise käigus projekti maksumus odavneb või toetuse saaja rakendab tööde teostajale leppetrahvi, siis väheneb KIKi ja omaosalus projekti finantseerimisel vastavalt sihtfinantseerimise lepingu kokkulepitud osaluse proportsioonidele.

20 Struktuuritoetustest või rahvusvahelistest allikatest rahastatavate projektide kaasrahastamine

- 20.1 Kaasrahastamise saamiseks tuleb taotlus esitada KIKile punktis 3. nimetatud tähtaegadel ja enne põhirahastaja poolse rahastamise otsuse saamist. KIK võib põhjendatud juhtudel menetleda kaasrahastamise taotlust kiireloomulisena.
- 20.2 KIK kaasrahastab kuni 50% projekti kogumaksumusest. Kaasrahastamise korral toimub toetuse eraldamine ja aruandlus kaasrahastatava projekti finantseerimise tingimuste kohaselt. Toetuse taotleja esitab KIKile põhirahastaja tingimused, sh abikõlblikkuse tingimused koos põhirahastajale esitatud rahastamise taotlusega. Põhjendatud juhtudel võib KIK kohaldada projekti kaasfinantseerimisel KIKi finantseerimise korra nõudeid. Kui KIKi osalus projektis on üle 50%, siis kohaldatakse keskkonnaministri määruses nr 13 sätestatud taotluste hindamise ja

rahastamise otsuse tegemise korda ning rahastamine toimub KIKi finantseerimise korra kohaselt.

- 20.3 Toetuse saaja peab hankima projekti raames teenused ja asjad riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud üldpõhimõtete kohaselt, sõlmima toetuse kasutamiseks tööde teostajatega lepingud ja teostama järelevalvet viisil, mis tagab tööde tegemise ja tulemuslikkuse, ning kasutama toetust ainult abikõlblike kulude tegemiseks.
- 20.4 Projekti kaasrahastamiseks sõlmib toetuse saaja KIKiga kaasrahastamise lepingu (lisa 6). Kui sõlmitud kaasfinantseerimise lepingu summa katab kõik KIKi nõukogu poolt rahastusotsuse saanud taotluses kavandatud projekti tegevused, vabastab KIK peale kaasfinantseerimise lepingu sõlmimist kasutamata jäänud summad KIKi eelarvesse ja projekti toetuse summaks loetakse kaasfinantseerimise lepingu summa.
- 20.5 Projekti kaasrahastamisel toimuvad väljamaksed väljamaksetaotluse alusel.
- 20.6 Eelpool nimetatud nõuded ei rakendata kui vastava programmi rakendamise protseduurides on kehtestatud teisiti.
- 20.7 Kui projektis osalevad mitmed partnerid, võib ühise kaasfinantseerimise taotluse KIKile esitada projekti põhipartner. Peale KIKi ja põhirahastaja poolset positiivset rahastamise otsust ning projekti tegevuste ja eelarve täpsustumist, esitab iga partner KIKile täpsustatud taotluse enda osa kaasfinantseerimiseks. Projekti partnerite tegevuste kaasfinantseerimiseks sõlmib KIK iga partneriga eraldi kaasfinantseerimise lepingu.
- 20.8 Kaasrahastamisega ei või ületada riigiabi lubatavaid abimäärasid.

21 Kontroll, finantseerimisest keeldumine, finantseerimise peatamine, toetuse tagasinõudmine ja leppetrahv

- 21.1 KIK kontrollib projekti elluviimist s.h viib läbi kohapealset eelkontrolli, investeeringu kasutamise kontrolli, järelkontrolli ja teostab auditeid vastavalt vajadusele.
- 21.2 KIKil on nii projekti teostamise ajal kui ka pärast teostamist õigus kontrollida projektis tehtu ja tulemi vastavust lepingule viie aasta jooksul, vesiehitiste ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajatiste ja hoonete rajamisega seotud projektide korral kümne aasta jooksul, pärast projekti lõpparuande kinnitamist.
- 21.3 Kui selgub, et toetuse saaja pole kinni pidanud käesolevast korrast, EV õigusaktidest ja sihtfinantseerimise lepingu tingimustest, on KIKil õigus finantseerimisest keelduda (sh keelduda sihtfinantseerimise lepingu sõlmimisest) või finantseerimine peatada ja juba makstud summad vastavalt lepingule toetuse saajalt tagasi nõuda.
- 21.4 Ebaseadusliku riigiabi ja väärkasutatud riigiabi tagastamisele kohaldatakse konkurentsiseaduse § 42 ja kohalduvaid Euroopa Liidu õigusakte.
- 21.5 Kui toetuse saaja on eiranud õigusaktide või käesoleva korra või rahastamise otsusega seatud täiendavaid nõudeid ja/või oma kohustusi või kokkulepitud nõudeid (sh hankereegleid ja RHS §-s 3 esitatud põhimõtete järgimise kohustust) või esitanud valeandmeid ning selle tulemusena tekkinud kahju suurust ei ole võimalik hinnata või selle hindamine on ebamõistlikult aja- või ressursimahukas, maksab toetuse saaja KIKile sihtfinantseerimise lepingu alusel leppetrahvi kuni 25 protsenti toetuse

summast. Kui nimetatud asjaolud tuvastatakse enne lepingu sõlmimist, on KIKil õigus ühepoolselt vähendada toetuse summat samas määras. Kui toetuse saaja on esitanud valeandmeid või rikkunud kohustusi oluliselt, on KIKil õigus jätta kogu toetus välja maksmata või tagasi nõuda.

22 LISAD

- Lisa 1 Abikõlblikud kulutused
- Lisa 2 Juhend sihtfinantseerimise lepingu sõlmimiseks
- Lisa 3 Sihtfinantseerimise lepingu vorm (maksmine toetuse saajale)
- Lisa 4 Sihtfinantseerimise lepingu vorm (maksmine teostajale)
- Lisa 5 Loetelu sihtfinantseerimise lepingu kohustuslikest lisadest
- Lisa 6 Kaasfinantseerimise lepingu vorm
- Lisa 7 Loetelu taotluse kohustuslikest lisadest
- Lisa 8 Loetelu sihtfinantseerimise lepingu täitmise aruande kohustuslikest lisadest
- Lisa 9 Dokumentide näidised:
 - Näidis 1: Teostatud tööde üleandmise-vastuvõtmise akt
 - Näidis 2: Osalejate registreerimiseleht
 - Näidis 3: Tööajatabel
 - Näidis 4: Sõiduaruanne
 - Näidis 5: Projekti eelarve ja kuludeklaratsiooni täitmise näidis
 - Näidis 6: Koondinfo jäätmete liikide ja koguste kohta
- Lisa 10 Juhendmaterjal tehnoloogilise projekti koostamiseks KIK veemajanduse programmi joogiveevarustuse ja reoveekäitluse alamprogrammi toetuse taotluse kohustusliku lisana
- Lisa 11 Sihtfinantseerimise lepingu vorm (riigieelarvelised asutused)
- Lisa 12 Finantsprognossi vorm
- Lisa 13 Paisjärve mõju hindamise uuringu juhendmaterjal
- Lisa 14 Programmide, osalejate ja transpordi arvutus